

Szerkesztői és kiadó iroda:

NYIREGYHÁZÁN,
Szarvas-utca 118. szám alatt.

Bérmentetlen levelek el nem fogadtatnak.

Nyílt tér alatt 30 kr. bélyegdíjon kívül minden
négyezer hasábjott garmond-sorért 25 kr. o. o.
fizetendő.

NYIR.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

Előfizetési díj:

A kiadó-hivatalban egész évre . . . 5 fr. 50 kr.
Házhoz vagy postán küldve . . . 6 " "
Félévre 3 " "
Évnyegyedre 1 " 50 kr.Hirdetések díja: minden hathasábos petit
sor egyszeri ígatásánál 5 kr., többszö-
rinél 4 kr. Bélyegdíj 30 kr.

Előfizethetni Nyiregyházán a kiadó-hivatalban és ifj. Csáthy Károly nyiregyházi és debreczeni könyvkereskedéseiben, hol egyszersmind hirdetések is felvétetnek. — Külföldre nézve kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket elfogad: Zeisler M. Pesten.

Egy pár szó a nyiregyházi nőegylet érdekében.

A könyörületesség vagyis a nyomor enyhítése különösen hivatása a nőnemnek.

E cél elérése végett alakult a helybeli nőegylet, s kitűzött célját 1866-ik év október 18-ika óta egy szerényebb sorsu árvaházban gyakorolja.

Ez idő szerint hat szegény sorsu árvát ápol a helybeli nőegylet, hat szegény sorsu árva közül a kisebbek az árva-intézetben, a nagyobbak a helybeli iskolákban nyernek oktatást.

S mégis mily sokan vannak kik elhamarkodva pálcát törnek a nőegylet felett s így kiáltanak fel „hát alszik a nőegylet hogy létezésének jelét nem adja?“

Nem... nyájas olvasó! a nőegylet nem alszik, hanem csendes elvonultságban a hideg közönyösség mellett is folytatja áldásdus működését.

S nincs egyéb hibája a nőegyletnek mint az: hogy koronkint a hírlapok hasábjait nem tölti be a sokak által kívánt közlésekkel — kimutatásokkal.

E sok oldalú ohajtásnak eleget akarunk tenni ez alkalommal, s mindenek előtt közöljük azon forrásokat melyek az árvaháznak eddigi fenállását némileg biztosítják.

Az egylet tagjai — mint tudjuk — háromfélék, alapító, pártfogoló, és tiszteletbeli tagok.

Az alapító tagok az egylet alapszabályainak 7-ik §-a értelmében három egymásutáni évekre visszavonhatatlanul, a pártfogoló tagok ellenben csak évről évre fizetik a 2 ftnyi segélyösszeget; — s noha sok lelkes honleány gyámolítja (alírási iven) az árvaházat, az egylet ez idő szerint még sincs azon szerencsés helyzetben hogy az előadott segélyösszegeből az „ápolót“ céljának megfelelőleg fenntarthassa.

Ez volna a tulajdonképeni forrás, mert a másik — a könyöradományok gyűjtése — melyet ezelőtt két évvel az egylet megkísértett, többek által félremagyarázattván, egy időre be lett szüntetve.

A lefolyt 1867-ik évben sok lelkes honleány könyöradománya fedezte némileg az árvaház szükségleteit, a f. évben azonban a könyöradományok forrása majdnem egészen kikapadt s jelenleg a nőegylet azon helyzetben van, hogy: egy árvaház vételeire megtakarított s takarékpénztárban elhelyezett tőkekészletéhez kénytelen nyulni hogy szükségleteit ez uton is beszerezhesse.

A tagsági 2 ftnyi segélyezés magában véve elegendő volna az ápoloda fenntartására ha ezen összeg annak idejében küldetnék be az egylet pénztárába; jelenleg azonban midőn ezen kevés összeg csakis aláírási iven ké-

Szerk. pl. bm. h.

pezi az egylet tőkét, az ápolót fenntartani nem kis feladat.

Nem akarjuk mi az elősoroltakkal egyesek jószívűségét a nőegylet részére kizsákmányolni, mi az elősoroltakat egyedül hoztuk fel, miként az egylet tagjai s a t. közönség is — lássák, mennyire égető szüksége van a nőegyletnek arra: hogy a tagok segélyezési díjait mielőbb befizesse, s a netán vagyonosabb honleányok az ápoloda fenállását önkéntes könyöradományaik beküldésével lehetővé tegyék.

Azok kedvéért kik netalán az ápolót könyöradományaikkal segílyezni kívánják, tudatjuk; miként az életmű készleteket az egylet az időszertint lelkes szertárnoka t. Juhász Kálmáné urnóhoz sziveskedjenek beküldeni.

Ez alkalommal megemlítjük, hogy a nőegylet október hó 18-án több sürgős ügy elintézése végett választmányi gyűlést tartván elhatározott: miként az egylet a volt, de 1850-ben feloszlott nőegyleti alapot is, mely a városi pénztárban mint letétmény kezeltetik, az ápoloda tőkével együttesen fogja kezelteni, s e tekintetben az egylet jegyzői felkértek, hogy ezen pénz kiadása iránt a városi képviselőknél — a szükséges lépéseket mielőbb tegyék meg.

Ugyancsak e gyűlésben indítványoztatott az is, hogy egy alkalmas épület vétessék az ápoloda részére. Az indítvány a közelebbi nagy gyűlés elébe fog terjesztetni.

Ennyit most... jövőre szólunk az ápoloda jelenlegi kezelésének előnyei és hátrányairól; addig pedig míg e téren újra találkozunk, Isten velünk!

Néhány igénytelen szó a társadalmi egyletekről.

Az emberiség haladásának valamint legbiztosabb mérve, úgy alapfeltétele is a különböző erők összpontosítása, vagyis az egyletekben keresendő; — ezen állítás valódiságáról már senki nem kételkedvén, azt bizonyítani annyit tenne, mint a természeti különemű erők összműködésének áldott hasznai, s a napfény és eső termékenyítő hatása mellett okokat hozni fel?! Ezen állítást tehát mint megdönthetetlen kész és való igazságot elfogadva, — azon anyagi s erkölcsi nagyszerű vívmányokkal szembe, melyek ez alapon korunkban már kézzelfoghatólag létre is hozattak, — némileg most az egyletek áldott hasznaitól eltekintve, csupán azok czélszerű alkalmazásáról kívánok ez uttal, szólni; — jelen sorainkban különösen azon tért és mezőt mutatva fel, mely mind ez ideig nagy részben az egyleti működés körén kívül esve, — közművelődésünk nagy kárával jó részint elhagyatva — úgy szólván — parlagon hever!!

A társasélet körében ugyanis vajmi kevés egyleti hajlam- s törekvésekkel lehet találkozunk!! S a midőn mind a politika, mind az ipar, tudomány s művészet körében az egyleteket egymásután látjuk előtűnedezni; — ezen mindenestre örvedetes jelenségek mellett, mint rémesárnyék azon sötét kérdés vonulhat el lelkünk előtt, — hogy a midőn az emberi munkásság nevezett térein az egyletek nem csak égető szükségét pótolta, de üdvösöknek is bizonyultak be, — társaséletünk nemesítése s művelése s általában a közerkölcsiség szempontjából, eféle egyletekre talán szükségünk nincsen is?! pedig fájdalom nem így van a dolog!!

Társas életünk, a születés, pénz, hivatali állás, életmód, foglalkozás, s a különböző műveltségi fokozatok, s sokszor a népfajok különleges érdekei szerint is, — részint a társaséleti előnyök, részint az élet többféle foglalkozásai nyomán természetesen többnemű csoportokra szakadozván szélyel, — társaséletünk ezen mozaik-szerű képe előtt, — lehetetlen hogy az egyletek üdvös voltáról meg ne emlékezzünk?! mivel az egyletek az érdek közösségét képviselvén, s foglaltván magokban, azon méltán feltehető bajnak állanak elébe, — hogy a közérdekek helyét különleges osztály, magánérdekek elfoglalhassák!! S nem lehet tagadni, hogy társaséletünk körében még mindig ezernemű elő- és balítéletek uralkodnak, melyek mig egyrészt a társasélet örömeit gyökerében mérgezik meg, s annak természetes fejlődését akadályozzák meg, másrészt, úgy a magán, mint a közélet boldogságát tetemesen kockáztatják, s általában a társasélet közérdekeit, s legfőképpen a közerkölcsiséget veszélyeztetik!! Valamint tehát azt velünk együtt mindenki kívánja, hogy ezen társaséleti bajokon mihamarább segítettve legyen; épen úgy azok orvosserét csakis az egyletek által lehet megszerezni!! Mert ha társaséleteink azon antikszzerű képétől elfordítjuk is szemünket, mely a mult idők hagyományos emlékeim elmerengve, társaséleti szokásainak az idők által már erősen megviselt, elavult ódon szerű öltönyt még most sem tudta levetkezni, s képzelt előjogai megvédése végett, — a társasélet kellő közepében — zárt sorokat képez! Ámde nem hunyhatjuk be szemünket, azon legio számra menő, kisebb nagyobb divatbűnök számtalan sokasága felett, melyek ezen társaséleti szokásainkkal együtt karöltve járnak, s azoknak ugyszólván uszályát képezik; melyek a rang, vetélyvágy, irigység, húság tetszelgő alakjaiban, elébb a családi élet szentélyébe hatolva be, s az elégedetlenség, békételenkedés s visszavonás átkos magvait tele marokkal hintetve szélyel, s annak istenáldotta csendes kebeléből a béke szelid angyalát örökre

száműzvé, annyi családi boldogságot tettek már semmivé; s a társasélet boldogságának életfáján is, mint megannyi ártalmas férgék károsan rágódnak?! S ezek nyomain lépdelve, s mint ezen divatbűnök természetes corolláriuma, a szűkkeblű, a rövidlátó önzés szokott előállni!! Társaséletünk ezen daemona az önzésről, valamint eléggé s jól tudjuk, hogy épen a közérdek, s közjóllétnak fakadó csiráit szokta hideg fagyasztó lehelletével megdermeszteni; épen úgy azt is tapasztaljuk, hogy csakis azok szívét szokta a részvétlenség hármias érzefalával körülkeríteni, kik társaséletünk előitéleteit ápolni, követni legjobban szeretik?! S ennek nyomán társaséletünk némely tagjai társasöröküket mint saját világukat úgy nézvé, s csakis ennek érdekeihez érzéven magukat lekötötte, — arra a mi ezen világ körén kívül esik, talán még gondolni sem kívánják?! pedig ezen világ körén kívül igen sok történik, a mi javító, s gyógyító kezekre várna?!

Midőn azonban feltett célunkhoz képest a társas-egyletek nagy szükségét, a társasélet többféle hiányainak kimutatása alapján lehető objectivitással kimutatni igyekeznénk: előre is ki kell jelentenünk, hogy itt nem annyira a társaséleti osztályok külön jellemzése, mint inkább arról van a szó, — hogy a társaséleti egyletek felállítása fent, és alant, — egyaránt szükséges?! S ezt annyival is inkább ki lehet mondanunk, mivel az általunk csak futólag, s egyedül körvonalában rajzolt társaséleti hiányokat, a társasélet bármely osztálya, sőt annak legalsó rétegében is, s még leginkább fel lehet találnunk?! Valamint tehát az célunk távolról sem lehet, hogy a társasélet ezernemű igényei, kellekei kívánalmi teljes mellőzésével, — a társasélet heterogen elemeit egy keretben összevonni igyekezzünk; épen úgy azok természetes igényei érdekei iránt is teljes kimélet, sőt tisztelettel is viseltetvén, — azokat mint olyanokat távolról is érinteni szándékunkban nincsen! célnünk csakis azon pontnak kijelölése melyben a társasélet jól felfogott érdeke szerint, minden társadalmi osztálynak okvetetlen érütköznie kell!! És ez nem más, mint a társasélet közboldogsága!! S erre vonatkozólag valamint azt tagadni nem lehet, hogy politikai életünk gyökeres átalakulásával szembe, társaséletünknek is változnia kell: épen úgy az is kétségtelen hogy ezen ohajtás, csakis akkor válik lehetővé, ha a még most is észlelhető némely hiányok, annak kebeléből lehetőleg ki fognak irtatni?! Azonban a közerkölcsiség szempontjából felállítatni javasolt egyletek, inkább csak azon osztályokra vonatkozhatnak, melyek elhagyatott szegénységöknél fogva, a közművelődés jótékony eszközeitől csaknem egészen — megfosztva vannak!! Különösen

köznevelés alsó osztálya azon általunk fentebb is érintett elhagyott tér, és mező, melynek művelése, a köznevelés közboldogság érdekében, olyannyira kívánatosnak tűnik fel!! Összevonva tehát a mondottakat, ezünk csak az, hogy a társasélet különböző osztályainak respectált érdekei mellett, oly álláspontot jelöljünk ki, honnan mind a haza összes érdekeit, s legkivált azon tért is megláthassuk, — mely mind ez ideig mindnyájunk számára csak töviseket terem?? S hogy e végett a haza minden tagjai válllva oda működjenek, hogy azon vészes jelenségek, melyek köznevelés életéből, oly gyakran, s oly fenyegetőleg szoktak felmerülni, végre valahára már megszűnjenek!!

Közönséges ugyanis a panasz köznevelés erkölcsi romlottsága felett! És ezen panasz, nem is alaptalan!! Mivel köznevelés jellemében igen kevés társaséleti erényt, de annál több bünt tapasztalhatunk! Munkasság, szorgalom, hűség becsület, mások jogainak s vagyonainak tisztelése és becsülése jellemvonásaihoz felette ritkán tartozik. S hogy népeink erkölcsi romlottsága felől meggyőződünk, még az ugynevezett bünbarlangokat sem kell felkeresnünk, láthatjuk azt minden nap is, — s mint vézslármának zaja hányszor jön füleinkbe borzasztó teteteinek hire?? S mint földalatti vulkán tompa morájával, — úgy hozza remegésbe gyakran szívünket borzasztó s rémes tetteivel!! Hiszen ez kétségtelen s szomorú valóság, melynek gyászos képénél még gondolatba sem szeretek sokáig időzni; — nem is arról lehet tehát itt szólnunk, hanem arról, miként lehetne az erkölcsi romlottságot az állammak, illetőleg mindnyájunknak gyökeresen s úgy meggyógyítani, hogy köznevelés az erkölcsi mély sülyedtségéből kiemelkedhetve isteni s emberi kötelességeinek megfelelni tudna?? Segítve lesz ezen bajon, így szólnak sokan, — philantropiai önelégültséggel, — mihelyt népiskoláink ügyei jobb rendbe hozhatnák, s mihelyt az általános iskolakötelezettség tetteleg életbelép, és azért teljes lelki nyugodtsággal, ha egy rémes tett hiréről hallanak, keblökön egy sohajtás s azon stereotyp felkiáltással könnyitene: „Népnevelés jöjjön el a te országod!!“ Nemkülönbben mi is azt hajtuk, de legyen szabad, még pedig nem minden alapos ok nélkül azon kételkedni, hogy pusztán csak iskolai nevelés által ezen kérdés megoldható lenne?? Hála korunk és minden idők nemtője az isteni gondviselésnek, tagadhatatlan igaz hogy korunk főfigyelme mindinkább e tér felé kezd irányulni, s belátva valahára azt, hogy köznevelés csak akkor lehet a közboldogság egyik, s fontos tényezője, ha a nevelés jótéteményeinek áldását egészben érezni fogja?? A ki azonban azt hinné hogy ezen százados, s elévült erkölcsi nyomorúságon, a népnevelés decretálása által már segítve lenne, az sem a népnevelés számtalan akadályait, sem a rendelkezésünk alatt levő népnevelési eszközöket, sem köznevelés erkölcsi mély sülyedtségét még kellően nem mérlegelhette!! Mert ne feledjük el, hogy maga a népiskolai nevelés még csak kezdete, s előirányzata népeink valódi nevelésének! S ha a népnevelés számtalan mozzanatairól gondolkozunk, s számba vesszük azon leginkább romboló hatású társaséleti súlyos körülményeket, melyek

közt felnő népeink ivadéka, s melyek a népnevelés jótékony hatását tönkreszokták tenni, — lehetetlen hogy azon igazságot be ne lássuk, hogy ha köznevelésünket valóban nevelni akarjuk, a népiskolai neveléssel még be nem érhetjük, s ahhoz még a társasélet nevelését is igénybe kell vennünk vagyis a népnevelés ügyét a társadalmi egyletek által kellend elősegíteni!! Hogy ezen igazságot bebizonyítsuk, használat s közfoglalomban levő népnevelési eszközeink s módozataink felett tartunk szemlélet!!

(Folytatás köv.)

Várad Pál.

Nyírfalombok.

XXIV.

(Interpellatio a hazai természetdudásokhoz. — Különböző elméletek — A dudás elhallgat. — Szép mulatság. — Őszi virágok. — A csimpaj és hasznai. — A mákvirágok — szelid és vadak. — hova szeretnénk őket átültetni? — A borvirág és Pincze Vincze bátyánk. — A fájvirág-tömb — A virág viruljon, illatozzék s... punktum!)

... Uram uram montedegói, Albert Ferencz uram, és a többi magyar természetdudások! nem tudnák Önök megmondani nekünk, mit akar már ez a szél, ez a táradhatlan tüdő, szünetelt csak egyetlen percig sem tudó szél, ez a goromba vén dudás, ki már totál agyonfúrasztotta hallérzékeinket, s nem egy ócska házfedelet, és krinolint ruinált e napokban?

Ha Önök „természetdudások“ nem tudják, — bizony mi szerény „természetes“ tudósok sem tudhatjuk biztosan, csalhatatlan, s legfeljebb is csak tapogatózunk e téren, az elméletek színtelen homályában.

Talán a napot akarja elkergetni az égről, a miért elég gyáva és bárgyú volt elhúzni közönyösen itt földünkön a forradalmat és Bourbon-hullást Spanyolországban; a concordium eltorlását és a polgári házasság behozatását Ausztriában, a vallásiügyi új törvény születését Magyarországon, és a gonosztevő „újságírók“ rakoncátlan garázdálkodását minden „fennálló hatalom“ ellen „széles e nagy világon?“ — Vagy tán az embereket szeretné el-besöpörni az ocean ényésztes hullámsírájába, a miért engedik magokat — annyi milliók — egyesek által legszentebb igazságaiban megrövidített? — Vagy pedig ez az egész „permanens“ szelvény csakis azért van rendezve, hogy azok a kitünő „hazafiak“ kik a „köpenyforgatás“ magas művészetében eddig ily dicseretes esélyességgel szerepeltek, az „ildomosság“ s nemes tudományát valahogy el ne felejték? — Soha se tünődjünk rajta, hadd fuvjon, hadd üvöltözzön, a mig neki tetszik....

Dudálj dudálj vén dudás,
Mert itt van Simon Judás,
Jaj neked inges gatyás!...

Most meg már csak azért sem fuj, — elvonult, elhúzott, a falevél sem mozog, — azaz ha el nem hullott volna sem mozogná. Hanem bezzeg ugyan vágatnak előre azok az ólom-színű felegtorlaszok, úgy hogy akaratlanul is eszünkbe jut Petőfi verse: „szürke a menny, mint a... bakkancos-köpeny...“ Szép mulatság, gyönyörű látvány vár reánk... az éjtenger végtelen, a nappal homályos, borongó, ködburkolt... a „új komor és rideg...“ a letartott megsárgult vidéken szomorúan ül az őszi köd... őszi van, egyhangu, szomorú élettelen őszi....

Csak már legalább a kedves virágok, az őszi fialombok el ne hervadtak volna az őszi jéghideg lehelletére....

* * *

Sohase busongj jámbor olvasó!... az ősznek is megvannak saját virágai!
Itt van például mindjárt a kedélyes „tűskés csimpaj“, mely a megbizottmányi határozat és annyi iv papir beírása dacára is országos-községi- és dílo-utainkon teljes szeretelméltóságban diszeleg és... szur. (Nem tudjuk van-e még a megyéhez északi oldalán, — szeptember elején még volt bőven.) De hát micsoda gondolat is az, kiirtani e perennáló virágfajt, a mi homokos pátriánk e „semper virens“ „törpe fenyőjét!“ Hiszen kérem szépen, van ennek a halálra ítélt növénynek nem egy haszna! Ha sötét éjben utazunk, a lovakat nem engedi a kerékvágásból kitérni, és így megóvja az utast az eltévedés és felborulás veszélyétől, — a futó homok megkötéséhez páratlan eszköz, — mint tüziszer a kemény fával vetelkedik, — nem is említve, — hogy — mint a „cicuta“ és „belladonna“ — még valaha hatalmas gyógyszeré válhatik a homöopathia retortáiban! Sőt ha nem is volna semmi haszna, de miután nem csak „csimpaj“ hanem „szertbóvis“ nevet is visel, — okszerű volna-e bolygatnunk a „nemzetiségi kérdések“ jelen izzalmas korszakában, s maga a szerb kormány is nem tekintené-e ezt valódi „casus belli“ gyanánt?... Légy üdvözölve azért megynék rónán és halmain kedves „gyengécsuró“, te ékesen zöldelő viránya a zordon ősznek.

Hát ezeket a gyönyörűséges „mákvirágokat“ lehet-e ignorálni? Hiszen minden lépten nyomon találkoznak velük! Aratnak ott is hol nem vetettek; szeretik a bőséget, de a munka verejtéke nélkül; „tul a Tiszán nekik nő fel a csikó,“ — hanem persze mindenütt „tul a Tiszán“ képzelik magokat; életemlék a káromkodás, verekedés, és a „kolompérlél“ kozmáslaj-füszerezett „nektárja“. — No de ezek csak a „vadja“, — hanem vannak e mákvirágok közt szelid és gondosan civilizált példányok is nagy mennyiségben. Derék „gentlemanek“, kik mesés magasságu kamat-keresztre feszítik felebarátait; elegans „dandyk“, kik behizelgve magokat becsületes, boldog családok körébe, keserü könyvet és égető szegényírt hagnak magok után átkos emlékül; csábító syrenek, kik megmérgezik a könnyelmü ifjúságot; szenteskedő képmutatók, és alakoskodó „Magdolnák“, töredelmes arczsal és mellököt verve, de sivar szenvedélyekkel, és nagyon is földi vágyakkal kebelökben; tudomány emberei, kik rendszeresen terjesztik a... tudatlanságot; és még annyi „briganti“, kik eszöndben titokban sőt gyakran igen jó hangzásu „czég“ alatt működnek a társadalmi magas czéljainak meg-hiusítására.... Megvalljuk, nagyon ohajtanók, ha e vad és szelid „mákvirágokat“ „flore pleno“ — a szabad légről, hol fékezhetlenül tenyésznek, „napsugármentes hűvösre“ ültetné át valami jótékony mentő, — természetesen mindegyiket „rangjához illoleg“ és a társadalmi erejének megfelelő átídomítás végett.... Ugy is maradna még elég virágunk, elég őszi rózsánk.

Mert hát mit vétet a mi drága és megbecsülhetetlen Pincze Vincze bátyánk orrán és arczán az a temérdek „borvirág“? Igaz ugyan, hogy Petőfi másként nevezi e furcsa természeti tüneményt, midőn azt mondja: „temérdek borfélélt ivott meg Orbán, vidám hajnal azért pirult az orrán,“ — de már csak engedjen meg a nagy költő szelleme, ha mi nem a hajnal, hanem a „borvirágot“ kanonizáljuk a bor természetes és törvényes szülötté.... Az is igaz, hogy az öreg bátyó Vincze de Pincze, a schnapsz liquer, arak, rum, maraszkinó, cognac, curaçau stb. iránt is nem mindennapi érdekeltséggel viseltetik, — hanem kebelbarátai hiteles állításakint, a „schnapszot“ et Comp. csakis mint gyógyszer használja a — „Katzenjammer“ ellen; arról pedig épen nem tehet, ha a „Katzenjammer“ megorvosolva, újból „borbogárrá“ kell átalakulnia, mert hát „mennél több az a mit megszikk, annál iszonyubb szomjuzik.“... Hanem aztán diszlenek is testének felső végtagján a „tulipiros borvirágok“,... nem árt ezeknek az ősz dere, a tél fagyja, sem ribillio, sem ostrom állapot, sem dicsekedés, sem satyra, sem semmiféle „póntat“ a földön. Kivált pedig mostanában, midőn hazánk átlagos 18 millió akó börtérme köriből 50—100%-kal nevedett, s a nagymérvben termelt új „szilvórium“ is oly csábítólag kínálkozik és „kisért“ aranyló nedvével, — Vincze bácsinak pedig teljességgel nem szokása a „kisértőre“ ama kemény savakkal mennydörögni: „távozz sátán!“

És itt — midőn már-már azt hittük, hogy nincs is több őszi virágunk — ismét egy nagy, majdnem beláthatatlan terimejű virágtelét tünik szemünkbe, — a „fájvirágok“ elhatalmazott tömbje. Szegények! ezeknek minden fáj.... érintés, lehellet, sőt még az is ha rájuk nézünk, ... elmondhatjuk rólok: „nomen et omen.“ Talán e percben is véres összeesküvést terveznek ellenünk, kik leleplezzük a világ elött tulfeszített „érzelőségüket“?... Jámbor virágok! nem való nektek az összeesküvés, hagyjátok azt a fenieknek, spanyoloknak, mexikóiaknak! Ti csak virulatok békében, illatában! Mert ha a „szabad szó“ jelen dicső korszakában, elkenyveztetett gyermekként folytonosan nyögőködtök és sivalkodtok a miatt, hogy titeket is megérint az eszmék szellemfegyvere s az „új idő“ rombolva alkotó hullámzása, meglátszó hogy időtlen tréfátokat nem tiriik el azok az imperitens „újságírók“, hanem egymásután, elsőtől utolsóig, a „hochrothól a schwarz gelbig“ leszakasztnak benneteket, ... kalapjok mellé bokrétának....

Z. Y.

BEL- ÉS KÜLFÖLDI HIREK.

— A hivatalos lap egy királyi rendeletet közöl, melyben, miután az 1864-iki IX-ik czikk által az 1864-ben összehívott karlovczi szerb nemzeti congressus utólag törvényesítettet s egy külön román gör. kel. metropolia alakítása kimondatott, s ugyanazon törvény önálló intézkedési jogot ad e vallásnaknak egyházi, iskolai és alapítványi ügyeikben, a karlovczi szerb nemzeti congressus által hozott határozatok megerősítettnek. E határozatok szólnak: 1) a lelkeség kevesbitéséről és javadalmasításáról, a zárdapapság személyzetéről és a püspök javadalmasításáról; 2) a helyi egyházközségek szervezéséről, 3) az iskoláigyről, 4) consistoriumok és a metropoliai egyházi és iskolai tanács szervezéséről, 5) a zárdajavak és szerb nemzeti alapok kezeléséről, s végül 6) a lelkesi pályázatok megvizsgálása módjáról.

— A közlekedési ministerium — mint az „E. Lap“ írja — ismét több vasuti előmunkálatra adott engedélyt. Ezek közt legfontosabb: az eszék-pozsega-sziszeki közmozdonyu vasut, szárnyvonalokkal Brood és O-Gradiska felé; továbbá az Ujfalussy Miklós és társai által tervezett vonal Szatmárról, Kolozsváron át Beszterczőig a Szamos völgyén, Deés érintésével.

— A kereskedés a Sulina torkolatánál fellette megkönyebbült az által, hogy — mint a „Debatte“ írta, — a török kormány a 2%-kos kiviteli vámot megszüntette, mely eddig a fel-dunai kikötőkből tovaszállítás végett, a sulinai

raktárakba érkezett gabnaszállítványokra nehezedett.

— Zágrábból távirják a bécsi lapoknak, hogy Palánkán a kamarai pénztárt készpénzben és állam-kötelezvényekben egy millió értékig kirabolták. Ha megtörtént is a rablás alig hisszük, hogy oly tetemes összeg foroghatna szobán.

— A „Hon“-ban olvassuk: A román határviilongások nem akarnak véget érni. Hiteles kutföböl úgy halljuk, hogy a román kormány 100 emberét oda rendelte a határra, azokkal a minap kézdí-szekelyek által lerombolt épületeket újra felépítette, sőt újat is épített Be-reczen s meghagyta, hogy ha szekely gyanusan közeledik, azt löjjék le, valamint magok közül is, a kinek netalán a szekely földről ki-retirálni eszébe jutna, halál fia. Megszerezték továbbá azon derék ifju szekely fényképét, ki-ről úgy hiszik, hogy minap a kézdieket vezette, s elfogására törekszenek, sőt egy hír szerint díjt is tüztek ki fejére.

— Ludvig János Brüsszelben élő kitünő műveltségű és közszeretethen álló hazánkfi, mint a H-ban olvassuk, egy rópiatot fejezt be ez érdekes czimmel: „Töröljük el a vallás-ügyministeriumot, mint a haladás akadályát!“

— A „magyar földhitelintézet“ f. hó 31-én tartja zálogleveleinek szokásos félelvi nyilvános ki-sorsolását s ez alkalommal összesen 122,247 forint értékű záloglevelek fognak ki-sorsoltni. — Belgrád, oct. 27. A tegnapi hivatalos lap jelenti: A kormány a következő törvényjavaslatot terjeszté elé, melyet a senatus elfogadott s a kormányzósg által szentesített. A július 27-ki törvényes ítélet szerint Sándor volt herczeg eddig volt birtokainak akár saját vagy rokonai nevére legyenek írva, három hónap letelte előtt el kell adatniok. Ha az illető tulajdonos ezt nem tenné, akkor az állam e jóságokat ár-verés utján fogja eladni s a bejött összeget a tulajdonosnak átadni. E törvény a következőkkel indokoltatik: Be lett bizonyítva, hogy Sándor jóságainak itteni kezelői mérenyleti terveinek eszközei voltak, ezek tehát az államra nézve első sorban veszélyesek lennének. Sándor volt fejedelemnek Szerbiával semmi nemü viszonyban sem szabad állni, melyet végveszélybe akart dönteni.

— Páris, oct. 27. A „Patrie“ azon jelentést hozza, hogy a muszka synodus választ ké-szít az egyetemes zsinatra vonatkozó pápai kör-rovényre.

VEGYES HIREK.

± Pár nap óta, az eső időjárás következtében — annyira pocsolós lett belterünk, hogy alig hatolhatunk át rajta. Miért szenvedt ezt a városi hatóság? Avagy az utcai melyedésekbe azért gyűttek-e a víz, hogy azokban csik-ok tenyésztesz, a város a mesterséges haltenyész-tésre kitűzött jutalmat más városok elöl — el-nyerhesse? — Brávo! ez nagyon szép lesz, — kilátásunk van, hogy a hőjti napokon ezután halat, csikot, pisztragot, s más éfelét is fog-latunk piacunkon.

** Ifj. Csáthy Károly nyiregyházi könyvke-reskedése e napokban megnyílt, és örömmel szemléltük e szellemi kincstárt. — A könyvtár ugyan nincs tökéletesen rendezve, és már is gazdag választása van a vevőnek. Lapunk mai számához csatolt levél bővebb felvilágosítást nyújt. Egyuttal tudatjuk t. olvasóinkkal, hogy ezentul lapunknak „irodalom“ czimü rovatában mindig közleni fogjuk az irodalom legújabb és e könyvkereskedésben kapható termékeit.

** E napokban izr. polgártársaink a nagy-vendéglő teremében választói értekezletet tar-tottak, mely alkalommal egyhangulag és minden ellenmondás nélkül Zichermann Jakab ur jelöl-tett ki a Nyiregyháza-lóki választó-kerület izr. kongressusi képviselőjeül. — Örvendeni fogunk ha ezen általános tisztelt polgártárs képvise-lné a nyiregyházi kerületet. A választás napja november 18-ka.

** Nánáson Nagy Imre kerületi törvény-székéi valamint Alsó-Szabolcs-egyházmegyei ta-nácsos urat a h.-doroghi reformatus egyház ala-pítóját számos rokonain kívül, a szegények, ár-vák — kiknek atyjok, jöltevőjük volt — sirát-ják. Október 21-én este szélhűdés következté-ben meghalt. Béke poraira!!

— Hegedűművész karok nélkül. A bécsi Di-ana-teremben f. hó 24-én egy Unthon Armin nevű hegedűművész játszott, ki már bejárta Németország nagyobb részét, s mindenütt bá-mulatot és számlamat ébresztett. E fiatal em-ber karok nélkül született; a lábai elő egy hosz-szakú faszámolyt helyeznek, melyre aztán a hegedűt fektetik, s azt ráerősítik. A vonó bal-lábara van kötve, mig jobb lába ujjával a he-gedű nyakán a hurokat igazgatja. Így játszik nehéz zenedarabokat, és pedig elég jól. — Un-thon Armin Sommerfeldből való, s egy szegény falusi tanító fia.

— Házman budai polgármesterrel az a casus esett meg, hogy fényes nappal bezárták — irodájába. Dolgoztatott s ez alatt valaki ráfordította a kulcsot. A megszorult polgárme-sternek ki kellett nyitni az ablakot úgy kiabálni a járólóknak segítségért. Buda városának krón-ikája érdekesen följegyezheti az utókor szá-mára.

— A „Máramarosnak“ ily telegram érke-zett: „Máramarosnak. Jogügyi bizottság Javaslata hogy minden egyházi bíróság végkép megszü-nnettesék házassági gőzők kivétel nélkül világi bíróságokhoz utasítassanak 147 szavazattal 80 ellen elvetett javaslat többi része elfogadott.“

— Lembergől írják, hogy az országos marsal által postai uton ó Felsőgéhez intézett országgyűlési felirat nem jött a Felsőg kezeli-hez, — mert eltévedt! (Furcsa postai biztonság!)

ver, de a körülményből a jövő idejé buzater-
mére még következtetést nem vonhatunk.

P—i.
— Nyiregyháza, okt. 31. Mai hetivásárunk
meglehetősen élénk volt. Eladó több mint vevő.
Buza kevés, gabona nagy mennyiségben hozat-
ott a piacra, árpa alig volt. A sertésvásárban
szokottnál több sertés volt látható, de forgalom
kevés. Szesz nagy mennyiségben kínáltatik 17
—18 kr-ával, de az idejé nagy mennyiségű bor
miatt még az olcsó ár mellett is tartózkodók
a vevők. A helypiacon is nagyobb volt az élénk-
ség mint eddig, mert végre elértek, hogy az
ismét a főpiacra áttették. — A pályaudvarra

naponta több-több gabna szállítatik ugyanarra,
hogy ma holnap nem lesz hely hol lerakhatni,
daczára annak, hogy a vaspályán naponta nagy
mennyiség szállítatik tovább.

Bécsi távirati börze-tudósítás.

Októbr. 30.
5% metaliques 57.40. — 5% metaliques
máj. és nov. 58.75. — 5% nemzeti kölcsön
62.30. — 1860. államkölcsön 85.10. — Bank-
részvény 791.00. — Hitelrészvény 212.40. —
London 115.70. — Ezüst 114.00. — Cs. k.
arany 5.50.

TUDAKOZÓ INTÉZETI HIRADO.

(E rovatban egy-egy közlésért 20 kr. o. é. fizetendő.)

Jó nyiri bor jutányos áron nagyobb
mennyiségben megvétel végett
kerestetik, a borpróbák határo-
zott árkielöléssel a Tudakozó-int-
ézetbe küldendők.

Több — minden órán — kiadó lakás.

Egy fennálló vaskonyha és belül fűtő
vaskályha van eladó.

Mai számunkhoz van mellé-
kelve ifj. Csáthy Károly nyir-
egyházi könyvkereskedését illető
körlevele.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Börkey Imre.

Menetrende a os. kir. szab. tiszavidéki vasut-társaság 1868. évi mártius 1-től kezdve további rendelésig.

I. Bécs és Pestről Kassa felé.

	óra	percz	napr.	óra	percz	napr.
Bécs	ind.	8	—	este	7	45 reggel
Pest	"	6	31	regg.	5	19 este
Czegléd	"	9	49	"	8	4 este
Szolnok	"	10	57	"	9	17 éjjel
Püsp.-Ladány	"	1	33	d. u.	1	3 éjjel
Debreczen	"	3	5	"	3	48 reggel
Nyiregyháza	"	4	33	"	6	24 reggel
Tokaj	"	5	31	este	8	9 reggel
Miskolcz	"	7	24	"	10	46 d. e.
Kassa	érk.	9	56	"	1	51 d. u.

III. Bécs és Pestről Nagy-Várad felé.

	óra	percz	napr.	óra	percz	napr.
Bécs	indulás	8	—	este	7	45 reggel
Pest	"	6	31	regg.	5	19 este
Czegléd	"	9	49	"	8	4 este
Püspök-Ladány	"	2	5	d. u.		
Berettyó-Ujfalu	"	3	14	"		
Nagyvárad	érkezik	4	31	"		

IV. Kassáról Pest és Bécs felé.

	óra	percz	napr.	óra	percz	napr.
Kassa	ind.	5	21	regg.	12	1 délb.
Miskolcz	"	7	55	"	3	20 d. u.
Tokaj	"	9	37	"	5	50 este
Nyiregyháza	"	10	39	"	7	33 este
Debreczen	"	12	19	délb.	10	26 éjjel
Püsp.-Ladány	"	1	57	d. u.	12	39 éjjel
Szolnok	"	4	43	"	4	39 reggel
Czegléd	érk.	5	46	este	5	55 reggel
Pest	"	8	40	"	8	56 reggel
Bécs	"	6	—	regg.	6	36 este

V. Aradról Pest és Bécs felé.

	óra	percz	napr.	óra	percz	napr.
Arad	indulás	10	15	d. e.		
Csaba	"	12	7	délb.		
Mező-Túr	"	2	27	d. u.		
Szolnok	"	4	20	"		
Czegléd	érkezés	5	31	este		
Pest	"	8	40	"		
Bécs	"	6	—	reggel		

VI. Nagy-Váradról Pest és Bécs felé.

	óra	percz	napr.	óra	percz	napr.
Nagyvárad	indulás	10	27	d. e.		
Berettyó-Ujfalu	"	11	50	"		
Püspök-Ladány	érkezés	12	58	d. u.		
Czegléd	"	5	46	este		
Pest	"	8	40	"		
Bécs	"	6	—	reggel		

A vasúthoz csatlakozó postakocsik menetrende:

Nagyvárad-Kolozsvár. Indulás Nagyváradról napon-
kint este 6 óra 30 perczkor. Erkezés Nagyváradra napon-
kint reggel 6 óra 40 perczkor. (7—8 utas főlvelele mellett.)
Nyiregyháza-Beregszász. Indulás Nyiregyházáról napon-
kint reggel 7 óra 40 perczkor. Erkezés Nyiregyháza napon-
kint este 4 óra 50 perczkor. (3 utas főlvelele mellett.)
Nyiregyháza-Szatmár-Nagybánya. Indulás napon-
kint este 6 óra 40 perczkor. Erkezés naponkint este 9 óra 45
perczkor. (3 utas főlvelele mellett.)
Kassa-Lőcse-Kézsmárk. Indulás Kassáról naponkint
éjjel 12 óra 40 perczkor. Erkezés Kassára naponkint éjjel 12 óra
10 perczkor. (3 utas főlvelele mellett.)
Kassa-Munkács-Szigeth. Indulás Kassáról naponkint
éjjel 11 óra 45 perczkor. Erkezés Kassára naponkint
éjjel 1 óra 40 perczkor. (3 utas főlvelele mellett.)

H I R D E T É S E K.

LEGKÜNÖBB SZÉPÍTŐ-SZEREK.
Dr. BÉRINGUIER L.
KORONA-SZESZE
(A kölni víz quintessentiája.)
Eredeti üvegekben 1 ft 25 ujkr és 75 ujkr.
Kütnő minőségben nemcsak mint illat- és mosdó-víz, hanem mint
dícső gyogyeregű segédszer, mely az ételszerveket élcsíti és erősíti.

Dr. Borchardt orvostudor
NOVÉNY-SZAPPANA
Az arczbőr szépitésére és épentartására, és minden bőrszirtatlan-
ság ellen, valamint mindennemű furdókhöz nagy sikerrel használható.
Lepecsételt eredeti csomagokban 42 kr.

Dr. BÉRINGUIER
NÖVÉNYI HAJFESTŐSZERE
(Teljesen fekete és csészékkel 5 ft.)
Mint tökéletesen csészerek és teljesen ártalmatlanak ismert
szert a hajak és szakál, egy a szemöldök minden árnyazatu színe
való tetszés szerinti tartós befestésére.

Dr. Lindes tanár
növényi rúd-hajkenőcse
fokozza a haj fényét és hajlékonyságát, alkalmas egyszersmind a
hajidomoknak épentartására. — Eredeti darabja 50 kr.

Dr. BÉRINGUIER
NÖVÉNYGYÖKÉR-OLAJA
hosszasabb használatra elégséges ivégsében ára 1 ft.
A legalkalmasab növényzerekből készítve, a haj és
szakál épentartása, erősítése és szépitésére, egy szinte a kellemet-
len fejkorpa és sömörképződés meggyátására.

Dr. Saïn de Boutemard
FOGPASZTÁJA
egész és fél csomagokkában 70 kr és 35 kr.
A legújabb, legkényelmesebb és leghíresebb szer a fogak
és foghús épentartása és tisztítására; e paszta egyszersmind az
egész szájtüregek igen jótékony üdcséget kölcsönöz.

BALZAMOS OLAJBOGYÓ-SZAPPAN.
Mint szélid és halthatós mindennapi mosdósz, még a leggyöngébb
bőrű hölgyek és gyermekek számára is igen ajánlatik.
Eredeti csomagban 35 kr.

Dr. HARTUNG
CHIN A-HÉJ-OLAJA
a haj tenyészésére és szépitésére a leg-
jobb chimahéj lefozása balzsamolajjal.
Ára 85 kr.

Dr. Hartung **NOVÉNY-HAJKENŐCSE**
a legújabb, legkényelmesebb és leghíresebb szer a haj és
szakál épentartása, erősítése és szépitésére, egy szinte a kellemet-
len fejkorpa és sömörképződés meggyátására.

Valamennyi fennebbi czikk, mint feltűnő tulajdonsá-
gok által dícséretesen bebonyult tárgyak valódiságukérti
jótállással kizárólagosan kaphatók **Nyiregyháza: Reich B.**
Pavlovits Imre kereskedésében; **H-Pöszörmány: Lányi**
M.; Debreczen: Csanak J. keresk., Rothschneck Emil gyogyász.
S. Géreby és Hannig; Miskolcz: Medveczky F. és ifj. Spuller F.;
N.-Bánya: Haracsék J.; N.-Károly: Schöberl K.; N.-Kálló: Ja-
Mandl S.; Nyir-Bátor: Legányi Ed.; Szoboszló: Tury Ja-
kab uraknál. (89) *—11

Legujabb és legjobb szerkezetű
AMERIKAI VARRÓGÉPEK
6 havi részletfizetésre kaphatók alulirt irodában, hol
azokon varrni minden vevő díjmentesen tanulhat. —
Megjegyzendő, hogy három hónap alatt a megvett
gép kicserélhető vagy visszaadható. (88) *14

Mindennemű varrások
gyorsan, pontosan és felette jutányos áron eszkö-
zöltetnek.

A tudakozó és közvetítő iroda
Nyiregyházán.

Kerestetik! (188) 2—2
Két nőtelen fiatal gazda mellé egy tisztességes művelt nő,
legalkalmasabban gyermek nélküli, özvegy ki egy nagyobb szerű
vidéki háztartás vezetésére kellő jártassággal és tapasztalással
bir; rendes fizetés mellett kényelmes élet és jó bánásmód biz-
tosítottatik.
Ajánló levelek, melyek az illető egyeniségnek körülményes
személy- és életleírását tartalmazzák ezen czim alatt intézen-
dők: Pscherer testvéreknek Bogáton, utolsó posta
Nyir-Bátor.

Gazdasági ispán. (187) 3—2
Alulirt jelenlegi állomását jövő üjv első napján mással
felcsereelni ohajtáná, emélfogva a n. é. gazdaközönségnek szol-
gálatát felajánlja; ki is nem annyira a fizetés mennyiségére te-
kint, mint inkább jó bánásmód és tapasztalás szerzethetésre.
Ujfejtő, 1868. október hó.
Tóth János
ispán.

Hirdetés! (179) 0—1
Egy jó állapotban levő bőrfedeles — első és
hátsó ülésel és podgyász-ládákkal ellátott szekér
felette jutányos áron eladó.
Bővebben értekezhetni a szerkesztőség-
nél és Ujfejtőn László Alajosnál.

Faszén- és olfa-eladás. (191) 10—1
Alulirt tisztelettel tudatom a nagyérdemű kö-
zönséggel, miszerint Erdőbényén, Tokaj városá-
tól egy állomásnyira „faszenem ezer köböl
számra, ugy szinte 2000 öl tölgy és bükk
hasáb- és galyfa“ részletenkint kisebb mennyi-
ségben is van eladó; — e tárgyban értekezhetni
levél által alulirottal, nemkülönben **Ugyan Mihály**
felügyelőmmel Erdőbényén, utolsó posta: Ó-Liszka.
Kralovánszky László
nyiregyházi polgár.

Hirdetmény. (189) 0—2
A magyar kir. közalapítványi Czeglédi kerület főtisztcsége
részéről ezennel közlirre tétetik, miszerint a Püspök-Ladányi
uradalomban ásadandó mintegy 18 azaz tizennyolcezer kubik-öl
csatorna ásatási munka, folyó évi november hó 1-ső napján dél-
előtt 10 órakor a P.-Ladányi gazdaszati tiszti irodában tartandó
nyilvános árlejtés utján a legjutányosabb vállalkozónak fogván
kiadatni. — Főfeltételek: az egész összeg utáni 10%-től bírat-
pénznek az árlejtés előtti letétele, a munkának 1869. év april
24-ik napjáig leendő pontos és tökéletes elkészítése. Minden
egyéb feltételek és tervek P.-Ladányon a tiszti és Czeglédén a
főtiszti irodákban létező szerződésekből megláthatók.
Kelt Czeglédén 1868. október 20.
M. kir. alapítv. főtisztcség.

KERTÉSZETI JELENTÉS.
Tisztelettel van szerencsém értesíteni a nagyérdemű kö-
zönséget, miszerint kisebb vagy nagyobb virágnövényeket gond-
viselés és biztos üvegközi ápolás alá csekély fizetés mellett tel-
letetés végett elfogadok.
Továbbá mindennemű virágcsokrok, temetési, lakadalmi ko-
szoruk, ugyszintén hajlékek a legujabb divat szerint — jutányos
áron készítettnek általam.
Végre felvállalok őszszel és tavaszszal angol vagy franczia
izlés szerint dísz- és gyümölcs-kerteket kitünően szabályozni
és átalakítani.
Számos megrendelést és pártfogást kér — Nyiregyházán,
1868. október havában
Hadady Dániel
mű és kereskedelmi kertész
a Kovács Dániel-féle kertben.
(186) *2

Haszonbérlet. (184) 0—2
Szabolcsmegyében, a Kassa-Debreczeni vasutól 2, Deb-
reczentől 3 órai járás távolságra, Szakoly községben 1080 hold
tagosított birtok, repce, dohány, buza-földekkel, száraz és olaj-
ütő malmokkal, gazdasági épületekkel 6—9—10 évre haszon-
bérbe kiadó. — Értekezhetni Szakolyban a tulajdonos G. K.-val.